

Strategisk kompetensförsörjning i Fyrbodal

Projektförslag

Innehåll

SAMMANFATTNING	3
6. BAKGRUND	3
7. SYFTE	8
8. MÅL FÖR PROJEKTPERIODEN	8
9. MÅLGRUPP	9
10. LÅNGSIKTIGA EFFEKTER.....	10
11. PROJEKTINNEHÅLL.....	11
Delområde 1 – Fyrbodals strategiska kompetensförsörjningsarbete	11
Delområde 2 – Kompetensplattform Fyrbodal	14
Delområde 3 – Nätverk, branschråd och kluster	15
Delområde 4 - Landsbygdsutveckling med inriktning strategisk kompetensförsörjning.....	16
12. TID OCH AKTIVITETSPLAN.....	18
13. INDIKATORER.....	20
14. PROJEKTORGANISATION	20
15. UPPFÖLJNING, UTVÄRDERING OCH RESULTATSPRIDNING	21
16. VERKSAMHET EFTER PROJEKTIDEN	21
17. JÄMSTÄLLDHET.....	21
18. INTEGRATION	22
19. MILJÖ, KLIMAT OCH ÖVRIG EKOLOGISK HÅLLBARHET.....	22
20. INTERNATIONALISERING	22
21. TILLGÄNGLIGHET	23
22. KOSTNADER.....	23
23. FINANSIERING.....	24

Projektets huvudsyfte är att förse arbetslivet med rätt kompetens samt höja den generellt låga utbildningsnivån i Fyrbodalregionen. Detta innebär strategiskt och långsiktigt arbete med kompetensförsörjning på olika nivåer tillsammans med flera aktörer och organisationer. Viktiga aktörer är bl.a. Fyrbodals kompetensråd, kommunerna, utbildningsanordnare, Arbetsförmedling, Validering Väst, nätverk och kluster.

Syftet är även att utveckla och förstärka arbetsformer och strukturer för samverkan och samordning gällande kompetensförsörjning i Fyrbodal.

Utifrån dagens förutsättningar och framtidens utmaningar inom kompetensförsörjning vill Fyrbodals kommunalförbund genom projektet (2019-2020), förstärka arbetsformerna och strukturen ytterligare genom att:

- Formalisera och vidareutveckla arbetsformer i befintligt delregionalt kompetensråd.
- Påbörja och genomföra samordnande insatser inom landsbygders kompetensförsörjning.
- Formalisera och vidareutveckla arbetsformer i befintliga och nya nätverk/kluster.
- Intensifiera samordnande insatser såsom samverkan och samplanering inom regional yrkesinriktad vuxenutbildning för ökad tillgång till validering och utbildning genom fritt sök.
- Påbörja och genomföra samordnande insatser för etablering av lärcentra för ökad tillgänglighet till utbildning och validering i hela Fyrbodal.
- Fortsatt utveckla och stödja arbetet vid branschens bildande av branschråd/kluster där branscherna själva identifierar sina behov av kompetensförsörjning.
- Ta fram en kommunikationsplan, kommunicera och synliggöra kompetensförsörjningsbehov på kort och på lång sikt.

Projektet har delats upp i fyra delområden som tillsammans förstärker helheten: 1. Fyrbodals strategiska kompetensförsörjningsarbete, 2. Kompetensplattform Fyrbodal, 3. Nätverk, branschråd och kluster samt 4. Landsbygdsutveckling med inriktning strategisk kompetensförsörjning.

Projektet utgår från VG 2020, Beredningen för hållbar utvecklings (BHU) fem prioriterade områden samt Näringsdepartementets villkorsbrev 2018.

6. BAKGRUND

Kompetensförsörjningsfrågan är på många sätt en utmaning för Fyrbodal. Den stora och snabba omställningen inom näringslivet samtidigt som tillströmningen av nyanlända ökar ställer nya och större krav på utbildningsstrukturen. Åldersstrukturen med en åldrande befolkning innebär ökade behov av omsorg och sjukvård. Generationsväxlingen ökar med stora pensionsavgångar inom många yrkesgrupper. Utbildningsnivån är lägre än riksgenomsnittet och Fyrbodal är den delregion i Västra Götaland som har lägst andel högskolestuderande 20 - 24 år, samtidigt ser vi en efterfrågan på högutbildade.

Högkonjunktur råder i flera branscher i Fyrbodalregionen vilket märks genom att sysselsättningen ökat och arbetslösheten sjunkit. Enligt Företagarna Väst är det dock många företag i Fyrbodalregionen som inte har möjlighet att växa pga. av att de inte får tillgång till personal med rätt kompetens samtidigt som långtidsarbetslösa och nyanlända har svårigheter att få arbete. För att kunna behålla och stärka tillväxten i Fyrbodalregionen är det av största vikt att både den privata och offentliga sektorn har tillgång till rätt kompetens. Detta gäller inte minst delregionens landsbygdsområden.

I arbetet med Strukturbild Fyrbodal och i Västra Götalandsregionens (VGR) rapport "Resursbaser och kärnkompetenser i Fyrbodals regionala ekonomi" har viktiga utvecklingsområden identifierats där blå och gröna näringar är två av dessa.

Utbildningar inom alla skolformer och andra kompetensstärkande insatser ska motsvara förändrade yrkeskompetenskrav där individens och arbetstagares kompetenser och färdigheter behöver förstärkas för att matcha arbetsmarknadens kompetensbehov.

Kopplat till regeringsuppdraget från 2009 har VGR ihop med de fyra kommunalförbunden etablerat Kompetensplattform Västra Götaland. Syftet är bl.a. en fungerande arbetsmarknad genom ökad samverkan mellan utbildningar och arbetsmarknad som leder till rätt kompetens och att allas färdigheter tas tillvara. Efter att Kompetensplattform Västra Götalands bildats fick delregionerna i uppdrag att formera sitt arbete kring kompetensförsörjning, detta har Fyrbodals kommunalförbund gjort genom **Kompetensplattform Fyrbodal**.

Från 2014 till 2020 ligger kompetensplattformsuppdraget som en del av VGR:s regionala tillväxtuppdrag där strategier och målsättningar för kompetensförsörjning finns som en del av den regionala utvecklingsplanen "Strategi för tillväxt och utveckling i Västra Götaland 2014-2020". I Fyrbodal återfinns strategier och mål på delregional nivå i politiskt beslutad "Genomförandeplan Fyrbodal" och årliga verksamhetsplaner. Kompetensplattformarbetet i Fyrbodal har sedan 2015 finansierats genom särskilt avsatta tillväxtmedel.

Fyrbodals kommunalförbund har sedan starten av "Kompetensplattform Fyrbodal" arbetat genom ett brett sammansatt delregionalt kompetensråd, lokala kompetensråd, nätverksbyggande, förstudier och projekt, omvärldsbevakning och informationsspridning. Strategin har varit och är att se helheten för kompetensförsörjning i Fyrbodal. En helhet som innehåller många aktörer och komplexa strukturer och regelverk. En helhet där utmaningarna förändras över tid med anledning av bl.a. globalisering, digitalisering/automatisering, invandring/integration, urbanisering, demografi, klimat.

Fyrbodals strategiska kompetensförsörjningsarbete

Fyrbodals kommunalförbund har under åren ägnat oss åt omvärldsbevakning och spridit information till kommuner och berörda i Fyrbodalregionen. Spridningen har skett genom mailutskick, hemsida, informations- och nätverksmöten samt genom att arrangera årligt återkommande kompetensförsörjningsdagar. Arbetet har startat i en liten skala och ökat efterhand som mer resurser har möjliggjorts via kompetensplattform Fyrbodal och olika projekt som finansierats via tillväxt-, RUN och EU-medel. Kompetensförsörjnings- och utbildningsfrågorna har aktualiserats allt mer och står nu högt på agendan hos offentlig och privat verksamhet. Detta har resulterat i ett ökat på behov av information, samordning och samverkan. I detta arbete, genom kompetensplattformuppdraget, har kommunalförbundet en viktig roll som en delregional sammanhållande och stödande part. Det pågående arbetet har visat på ett behov från både kommunalförbundet, kommunerna och nätverken av en tydligare hållbar struktur och tillgång och spridning av information. För att stärka upp pågående arbetet behövs en vidareutveckling/framtagande av rutiner, metoder, avtal och rollfördelning i nätverk/kluster. Vidare finns ett ökat behov av tillgång till information på olika sätt (mail, rapporter, möten, seminarier) där det finns ett stort behov av en kommunikationsplan, vilket kräver ökade resurser.

För att få kännedom om behov, testa idéer, öka samverkan och samordningen, stärka upp arbetet m.m. är förstudier, utredningar och projekt viktiga aktiviteter i

kompetensförsörjningsarbetet. Under åren kan konstateras att det ständigt dyker upp möjligheter för finansiering som gör att förstudier/projekt kan genomföras eller att något prioriterat område behöver undersökas närmare genom ex. utredningar, förstudier. Fyrbodals kommunalförbund har spridit information om möjligheter till finansiering av förstudier och projekt till berörda, genomfört utredningar och förstudier för de av kommunerna prioriterade områden, varit behjälplig i ansökningar-och genomförande av gemensamma projekt.

Fyrbodals kommunalförbund har i kompetensförsörjningsarbetet initierat, startat upp och varit delaktig i många förstudier och projekt. Som exempel kan nämnas; förstudie praktksamordning som resulterat i ett projekt "Praktksamordning i Fyrbodal, förstudie skolavhopp som resulterat i två projekt "En skola för alla" och "Vägledning för livet", förstudie gällande gränsregionalt samarbete inom kompetensförsörjning och utbildningsplanering inom science, teknik och naturvetenskap som resulterat i ett svensk-norskt projekt Scandinavian Science Cluster, STEPS "Strategiskt Entreprenörskap i Skolan" (projekt)), Pilotprojekt kompetensmäklarfunktioner i Fyrbodal (projekt), svensk-norsk-danskt projekt KOBRA "Kompetensbaserad regional analys" och Collegesamverkan VG (projekt).

Vidareutveckling av hållbara strukturer genom rutiner, metoder, avtal och rollfördelning i nätverk/kluster samt framtagande av en kommunikationsplan behövs. Även utredningar, förstudier och projekt är viktiga aktiviteter i kompetensförsörjningsarbetet.

Kompetensplattform Fyrbodal

Kompetensplattformarbetet på regional nivå förutsätter ett strukturerat arbetssätt på delregional nivå. I Fyrbodal har ett brett sammansatt **delregionalt kompetensråd (DKP)** etablerats, med uppdraget att bidra till kompetensförsörjning på arbetsmarknaden, där utbud och efterfrågan matchas nu och i framtiden. DKP träffas minst 4 gånger per år. I rådet ingår representanter från Fyrbodals kommunalförbund (näringsliv och utbildning), Högskolan Väst, Arbetsförmedlingen, Företagarna Väst, IUC Väst, Västsvenska Handelskammaren, Unionen, IF Metall, Folkhögskolor (VGR), Teknikcollege, Vård- och omsorgscollege, Westum samt representanter från nätverken: kommunchefer, näringslivsutvecklare, personalchefer, vuxenutbildning och yrkeshögskoleutbildning.

Fyrbodals kommunalförbund har etablerat ett lokalt förankrat arbete för att stimulera kommunerna till att ta fram strategier för kompetensförsörjning. Kommunalförbundets arbete har i form av processtöd lokalt i Fyrbodals kommuner bedrivits utifrån bildande av **Lokala kompetensplattformar (LKP)** eller motsvarande med bred representation från utbildning och arbetsmarknadens aktörer. Samtliga kommuner har utsett kontaktpersoner som träffats regelbundet. Ett pilotprojekt genomfördes under 2015 där mäklarfunktioner och olika modeller för lokala kompetensplattformar testades i sex kommuner. Kommunalförbundet har även medverkat i Interregprojektet KOBRA, haft kontinuerlig dialog med samtliga kommuner genom kommunbesök, workshoppar, informationsmöten samt genomfört träffar med representanter från kommun, arbetsförmedling och privata aktörer.

Alla kommuner i Fyrbodal ser kompetensförsörjningsfrågan som viktig och ser ett stort behov av att arbeta vidare. Med ett ökat stöd kan kommunalförbundet bidra till att bygga upp hållbara strukturer.

Nätverk, branschråd och kluster i Fyrbodal

Inom Fyrbodals kommunalförbund finns ett stort antal **nätverk**. De olika nätverken spelar en viktig roll i kompetensförsörjningsarbetet vad gäller förankring, utbyte av erfarenheter och idéer samt

samverkan/samordning. Nätverken har olika uppdrag och roller. I dagsläget är kompetensplattform Fyrbodal engagerad i följande nätverk; skolchefer, vuxenutbildningsansvariga (VUX), yrkeshögskoleansvariga (YH), studie- och yrkesvägledare (SYV), kommunalt aktivitetsansvariga (KAA), personalchefer, projektsamverkan (projektledare som deltar kompetensförsörjningsprojekt i Fyrbodalregionen), kommunchefer, näringslivsutvecklare samt strategisksamverkansgrupp VGR.

En ny tendens är att företrädare för olika branscher tillkännager behov av bildande av **branschråd**. Fyrbodals kommunalförbund har tillsammans med Arbetsförmedlingen varit behjälpliga med att starta ett branschråd för buss. Det har även inkommit en förfrågan om bildandet av ett branschråd för hotell och restaurang, från både privat- och offentlig verksamhet. I Fyrbodalregionen finns ett ökat behov av bildande av branschråd vilket kan ske genom gemensamma insatser och samverkan mellan Arbetsförmedling, utbildningsanordnare och branschföreträdare.

Validering mot yrkeskompetens underlättar matchningen på arbetsmarknaden och ökar möjligheten till att fler kommer i arbete. Vuxenutbildningen validerar mot betyg, arbetsmarknaden validerar mot kompetens och högskolan validerar mot examen. Kommunalförbundet arbetar tillsammans med både Validering Väst och vuxenutbildningsenheterna i dessa frågor.

Fyrbodals kommunalförbund har varit engagerad i **collegeverksamheten** sedan 2007 genom etablering av ett regionalt Teknikcollege och genom etablering av ett Vård- och omsorgscollege 2015. Fyrbodals kommunalförbund har tillsammans med kommunalförbunden i Skaraborg och Sjuhärad drivit projektet Collegesamverkan VG, med syfte att utveckla och kvalitetssäkra collegeformerna Teknik- och Vård och omsorgscollege samt se på förutsättningarna för att starta ett college för gröna näringar. De gröna näringar är ett nytt område som beskrivs närmare under "Landsbygdsutveckling med inriktning strategisk kompetensförsörjning".

[Landsbygdsutveckling med inriktning strategisk kompetensförsörjning.](#)

För landsbygderna är kompetensförsörjningsfrågan en av de stora utmaningarna i både offentlig som privat sektor. För Fyrbodals kust- och landsbygder är både blå och gröna näringar (skog och jordbruk) styrkeområden med stor utvecklingspotential. Även besöksnäringen är viktig för Fyrbodals landsbygder. För att landsbygdernas näringsliv och offentlig sektor ska utvecklas på kort och lång sikt är en väl fungerande kompetensförsörjning helt avgörande.

Kompetensförsörjningen för gröna näringar i Fyrbodal har försämrats kontinuerligt de senaste åren. Ett minskat intresse för gymnasieskolans naturbruksprogram i kombination med minskade elevkullar har under en längre tid påverkat utbudet av arbetskraft. Detta var en av anledningarna till att gröna näringar varit ett särskilt delprojekt inom ramen för samverkansprojektet Collegesamverkan VG, där tre kommunalförbund (Fyrbodal, Skaraborg och Boråsregionen) samverkat. Resultatet från projektet visade att intresset för strategisk samverkan är stort men att collegemodellen i nuläget inte är aktuell som samverkansform. Arbetet med att bygga en nationell plattform för samverkan pågår inom ramen för det nationella Landsbygdsnätverket. Som delansvariga för arbetet med gröna näringar i Collegesamverkan VG har Fyrbodals kommunalförbund byggt upp erfarenheter och kontakter som fortsatt är en viktig resurs i arbetet för att forma en nationell plattform.

Alla kommuner i delregionen har haft ett högt mottagande av nyanlända och detta har inneburit både utmaningar och möjligheter. För att få fler nyanlända att stanna i Fyrbodals kommuner behövs ett strategiskt integrationsarbete. I Fyrbodalregionen råder arbetskraftsbrist inom många

branscher och där är de nyanlända en viktig resurs, vilket kräver tillgång till utbildning, praktik och validering.

För att tillgodose landsbygderna med kompetensförsörjning behövs samordning av arbetet med etablering och utveckling av lärcentra, etablera landsbygdsutvecklingsnätverk, samverkansavtal med vuxenutbildningen i Fyrbodal, verka för ett fritt sök inom yrkesvux, utveckla arbetet med ökade möjligheter till högskoleutbildning m.m.

VG2020 och Fyrbodals genomförandeplan

Kompetensförsörjningsarbetet kopplar direkt till VG 2020 och Fyrbodals genomförandeplan enligt nedan:

- 1.1.1 - Stimulera ökat entreprenörskap och intraprenörskap.
- 2.1.1 - Skapa en sammanhållen arena för ungas möjligheter till praktik, ferieplatser och mentorer.
- 2.1.2 - Kraftsamling på ökad samverkan mellan eftergymnasial utbildning och arbetsliv.
- 2.1.3 - Främja ett arbetsliv som aktivt engagerar sig för barn och ungdom.
- 2.2.2 - Förkorta och förenkla vägen till arbetsmarknaden genom vägledning och validering.
- 2.2.3 - Effektiv kompetensförsörjning och livslångt lärande i företag och organisationer.
- 2.2.4 - Utveckla samordningen inom utbildningssystemet, möta framtidens kompetensbehov
- 4.2.3 - Riva gränshinder och öka samverkan med Norge, etablera region Oslo/Göteborg/Öresund.

Arbetet är även i olika grad kopplat till Beredningen för hållbar utvecklings (BHU) fem rekommendationer:

- Bli föregångare i omställningen från fossil till förnybar energi.
- Skapa förutsättningar för bättre matchning mellan utbildning och arbetsmarknadens behov.
- Insatser för att öka antalet ungdomar med fullföljd grundskola och gymnasieutbildning.
- Underlätta ungdomars och nyanländas insteg på arbetsmarknaden.
- Satsning på Västsvenska styrkeområden med internationell lyskraft

Arbetet är även kopplat till villkorsbrevet för 2018 till VGR från Näringsdepartementet. Där det behövs ett arbete på delregional och lokal nivå för att uppnå de fem villkoren nedan:

- fastställa målsättningar för det regionala kompetensförsörjningsarbetet,
- tillhandahålla analyser och prognoser av behovet av kompetens i privat och offentlig sektor på kort och lång sikt,
- främja insatser för att etablera effektiva strukturer för validering på regional nivå,
- medverka i planeringen av utbud och inriktning för regionalt yrkesinriktad kommunal vuxenutbildning samt
- bidra till etableringen av lärcentra.

Behov av extra resurser för särskilda kompetensförsörjningsinsatser

Kompetensförsörjnings- och utbildningsfrågorna har aktualiserats allt mer och står nu högt på agendan hos offentlig och privat verksamhet. Detta har resulterat i ett ökat behov av information, samordning och samverkan. Även förändringar i omvärlden gör att arbetsmarknaden ställer andra krav på kompetens, vilket i sin tur påverkar kraven på ökad samverkan och samordning. I detta arbete, genom kompetensplattformuppdraget, har kommunalförbundet en viktig roll som en delregional sammanhållande och stödjande part. Det pågående kompetensplattformarbetet och dess intressenter har visat på ett behov av en mer hållbar struktur för arbetet nu och i framtiden.

Fyrbodals kommunalförbund som ansvarig för delregionens kompetensplattformens arbete ansöker därför om extra medel på 3 400 000 SEK från RUN under åren 2019 och 2020. Genom extra medel möjliggörs utöver pågående arbete (kommunalförbundets medfinansiering) ett utvecklingsarbete enligt nedan:

- Formalisera och vidareutveckla arbetsformer för och sammansättning av befintligt delregionalt kompetensråd t.ex. uppdatera handlingsplan, upprätta avsiktsförklaringar.
- Formalisera och vidareutveckla arbetsformer i befintliga och nya nätverk/kluster t.ex. upprätta samarbetsavtal
- Påbörja och genomföra samordnande insatser inom landsbygders kompetensförsörjning t.ex. bildande av ett Landsbygdsutvecklingsråd, framtagande av strategi för kompetensförsörjning i landsbygder, pilot kring konceptet "smarta byar", stödja kommunerna i arbetet med integration i landsbygderna.
- Påbörja och genomföra samordnande insatser för etablering av lärcentra för ökad tillgänglighet till utbildning och validering i hela Fyrbodalsregionen.
- Fortsatt utveckla och stödja arbetet vid bildande av branschråd, kluster och college t.ex. branschråd för hotell- och restaurang, motorbranschcollege, collegeliknade struktur för naturbaserade näringar.
- Delaktig i framtagande av en kartläggning av SSA-arbetet som bl.a. beskriver aktörer, vad som görs och vilka behov som finns.
- Anställa en kommunikatör för framtagandet av en kommunikationsplan och professionell informations-spridning för att öka kännedomen om kompetensförsörjning och det arbete som görs inom ramen för Kompetensplattform Fyrbodals/VGR samt att kunskaper och erfarenheter tillgängliggörs på ett bättre och mer strukturerat sätt.

7. SYFTE

Projektets huvudsyfte är att förse arbetslivet med rätt kompetens samt höja den generellt låga utbildningsnivån i Fyrbodalsregionen. Detta innebär strategiskt och långsiktigt arbete med kompetensförsörjning på olika nivåer tillsammans med flera aktörer och organisationer. Viktiga aktörer är bl.a. Fyrbodals kompetensråd, kommunerna, utbildningsanordnare, Arbetsförmedling, Validering Väst, nätverk och kluster.

Syftet är även att utveckla och förstärka arbetsformer och strukturer för samverkan och samordning gällande kompetensförsörjning i Fyrbodalsregionen.

8. MÅL FÖR PROJEKTPERIODEN

Framtagen samverkansmodell för kompetensförsörjningsarbetet i Fyrbodalsregionen.

Målet ska uppnås genom att vidareutveckla rutiner, metoder, avtal och rollfördelning i nätverk/kluster kopplat till Fyrbodals kommunalförbunds arbete gällande kompetensförsörjning. Upparbeta tydligare strukturer för kommunikation mellan berörda nätverk/kluster.

En fungerande struktur för omvärldsbevakning, kommunikation och spridning av information inom kompetensförsörjningsområdet.

Målet ska uppnås genom framtagande av en kommunikationsplan för spridning av information gällande bl.a. omvärldsbevakning, statistik och analys. Arrangerat informationsmöten och seminarier.

En stödstruktur för hantering av projekt, förstudier och utredningar inom kompetensförsörjningsområdet.

Målet ska uppnås genom att sprida information om utlysningar och möjligheter till finansiering av projekt, förstudier och utredningar. Medverka till uppstart och genomförande av projekt, förstudier och utredningar.

Ett aktivt och engagerat delregionalt kompetensråd, Kompetensråd Fyrbodal (KRF).

Målet ska uppnås genom att vidareutveckla arbetsformer för och sammansättning av KRF kopplat till verksamheter, nätverk och projekt inom kompetensförsörjning.

En stödstruktur för lokalt kompetensförsörjningsarbete.

Målet ska uppnås genom att stimulera medlemskommunerna att ta fram strategier för kompetensförsörjning. Driva och delta i nätverk. Stödja kommunernas etablering och utveckling av Lärcentra och Fritt sök. Verka för ökad samordning och samverkan mellan Validering Väst, vuxenutbildningsenheterna och Lärcentra.

En stödstruktur för samverkan mellan arbetsliv och utbildning.

Målet ska uppnås genom insatser för ökad samverkan mellan arbetsliv och utbildning exempelvis bildande av branschråd/college, stöd till befintliga college, praktksamordning, kartläggning av kommunernas arbete med samverkan skola arbetsliv (SSA).

Särskild satsning på kompetensförsörjning ur ett landsbygdsperspektiv

Målet ska uppnås genom att tillsammans med Landsbygdutvecklingsnätverket ta fram en sammanhållande strategi för kompetensförsörjning i landsbygder i Fyrbodal. Vidareutveckla nätverkets arbetsformer för att formera ett Landsbygdutvecklingsråd. Verka för att en pilot kring konceptet Smarta byar startas upp. Fortsätta arbetet med att skapa en collegeliknande struktur/branschråd för naturbaserade näringar.

9. MÅLGRUPP

Projektet vänder sig i första hand till de som har uppdrag att arbeta inom kompetensförsörjningsområdet samt till branscher, organisationer och myndigheter som har behov av kompetensförsörjning. Genom projektets samverkande och samordnade arbete kommer arbetsgivare inom privat och offentlig sektor, studerande och allmänhet få nytta av projektet på både kort och lång sikt

Nedan redovisas deltagande aktörer, nätverk, branschråd och övriga som på olika sätt kommer att vara engagerade i projektet.

Deltagande **aktörer** är bl.a. tjänstemän och politiker från Fyrbodals kommunalförbund och dess 14 kommuner, tjänstemän som jobbar med utbildning- och kompetensförsörjning hos Västra-Götalandsregionen (VGR), Göteborgsregionen (GR), Skaraborgs kommunalförbund och Boråsregionen/Sjuhärads kommunalförbund, regionala stödfunktioner som Validering Väst samt VGR:s och Arbetsförmedlingens analysenheter, Kommunakademien Väst, Arbetsförmedlingen,

Nätverk som administreras via kompetensplattformuppdraget och projektet är bl.a. Kompetensråd Fyrbodal (KRF), LKP - av kommunerna utsedda lokala kontaktpersoner, Landsbygdutvecklingsnätverk, Skolchefsnätverk, Vuxenutbildningsnätverk (VUX), Yrkehögskolenätverk (YH), Studieyrkesvägledarnätverk (SYV), Personalchefsnätverk, nätverk för kommunalt aktivitetsansvariga (KAA), samt Projektsamverkan Fyrbodal ett nätverk bestående av projektledare som driver kompetensförsörjningsprojekt i Fyrbodalregionen. Övriga nätverk som kommer att engageras i

projektet är kommunchefer, näringslivsansvariga, socialchefer, kulturansvariga, infrastrukturansvariga och samhällsplanerare. Fyrbodals kommunalförbund ingår även i nationella nätverk som Universitet- och högskolerådet (UHR) och Landsbygdsnätverket.

Befintliga branschråd som engageras i projektet är Teknikcollege (TC), Vård- och omsorgscollege (VOC) och nybildade bussbranschrådet. I övrigt kommer projektet att identifiera fler branschråd samt undersöka intresset av att bilda ett motorbranschcollege (MBC).

Projektet/kompetensförsörjningsuppdraget kommer även att finnas representerat som deltagare i olika arbets-, lednings- och styrgrupper som exempel i pilotprojektet "Praktksamordning Fyrbodal", ESF-projekten "En skola för alla" och "Vägledning för livet" och planerat Interreg-projekt "Kraftledningarna". Kontakter och erfarenheter från ESF-projektet "Collegesamverkan VG", Interreg-projekten "Scandinavian Science Cluster" och "KOBRA" kommer att vara en viktig del att föra vidare i projektet.

Målgruppernas nytta av projektet

Deltagande aktör kommer att få nytta av projektet *de/s* genom att vara med och påverka arbetet gällande övergripande strategier, samverkansformer och utbildningsbehov *de/s* i det egna praktiska arbetet för utbildningsplanering på kort och lång sikt samt gällande erfarenhetsutbyte, samordning och samverkan.

Övriga som kommer att få nytta av projektet är tjänstemän och politiker i kommuner och region, organisationer, statliga myndigheter, Fyrbodalregionens olika nätverk, media m.fl. vilka kommer att få löpande information genom projektets omvärldsbevakning inom kompetensförsörjningsområdet som exempel vad som är på gång lokalt, regionalt och nationellt, statistik och analys, rapporter, möjligheter som finns för finansiering av förstudier, projekt och utredningar. Även hjälp med att söka förstudie- och projektmedel och att medverka på projektets seminarier och informationsmöten inom kompetensförsörjningsområdet.

I förlängningen kommer även privat och offentlig arbetsmarknad, studerande, arbetssökande, invånare m.fl. få nytta av projektets resultat genom ex. bättre urval av utbildningar utifrån arbetsmarknadens behov, kunskap om framtida utbildnings- och yrkesmöjligheter, möjligheter till validering, närhet till utbildning genom etablerande av Lärcentra, bredd i urvalet av prao- och ferieplatser, närmare koppling mellan skola och näringsliv.

10. LÅNGSIKTIGA EFFEKTER

Att förse verksamheter med rätt kompetens och höja den generellt låga utbildningsnivån i Fyrbodalregionen viktiga mål för kompetensplattformarbetet. Arbetet är långsiktigt och erfarenheter från olika aktiviteter och projekt kommer att tas tillvara för att ytterligare stärka detta arbete.

Förväntade långsiktiga effekter är att projektet positivt bidrar till kompetensförsörjningen i både offentlig och privat sektor. Därmed kan vi minska glappet mellan tillgången och de faktiska behoven av kompetens.

Projektets inriktning och profil, att strategiskt arbeta med kompetensförsörjningsfrågorna, ska bidra till att säkerställa långsiktiga effekter. Genom att projektet bland annat fokuserar på landsbygdsutveckling med inriktning mot kompetensförsörjning säkerställs också de långsiktiga effekterna i hela Fyrbodal.

Genom att tydligt koppla ihop kompetensförsörjningsarbetet med utvecklingsområden i Fyrbodals kommun tar vi hänsyn till näringslivs- och arbetsmarknadsstruktur i delregionen. Projektet bidrar till att aktivt stödja samverkan mellan stad och land, hållbar utveckling och främjar affärsutveckling med fokus på miljöområdet

11. PROJEKTINNEHÅLL

I december 2009 gav regeringen de regioner som har ansvarar för regional tillväxt i uppdrag att starta s.k. Kompetensplattformar. Västra Götalandsregionen (VGR) valde att genomföra uppdraget i samverkan med delregionerna. Redan 2010 startade Fyrbodals kommunalförbund med att bygga en struktur för arbetet genom bl.a. bildande av ett Delregionalt kompetensråd, tecknande av samverkansavtal och bildande av nätverk. Arbetsformerna för strukturen började i liten skala och har sedan processats och utvecklats vidare i samband med framtagandet och uppstart av arbetet med VG2020. Fyrbodals kommunalförbund ser nu ett behov av att se över, förstärka och utveckla arbetsformer och strukturer för delregionens kompetensförsörjningsarbete.

Utifrån dagens förutsättningar och framtidens utmaningar inom kompetensförsörjning vill Fyrbodals kommunalförbund genom projektet (2019-2020), förstärka arbetsformerna och strukturen ytterligare genom att:

- Formalisera och vidareutveckla arbetsformer i befintligt delregionalt kompetensråd.
- Påbörja och genomföra samordnade insatser inom landsbygders kompetensförsörjning.
- Formalisera och vidareutveckla arbetsformer i befintliga och nya nätverk/kluster.
- Intensifiera samordnade insatser såsom samverkan och samplanering inom regional yrkesinriktad vuxenutbildning för ökad tillgång till validering och utbildning genom fritt sök.
- Påbörja och genomföra samordnade insatser för etablering av lärcentra för ökad tillgänglighet till utbildning och validering i hela Fyrbodals kommun.
- Fortsatt utveckla och stödja arbetet vid branschens bildande av branschråd/kluster där branscherna själva identifierar sina behov av kompetensförsörjning.
- Ta fram en kommunikationsplan, kommunicera och synliggöra kompetensförsörjnings-behov på kort och på lång sikt.

Projektet delas upp i fyra delområden som tillsammans förstärker helheten. Nedan beskrivs de aktiviteter som projektet önskar genomföra under åren 2019 – 2020.

Delområde 1 – Fyrbodals strategiska kompetensförsörjningsarbete

Fyrbodals kompetensförsörjningsarbete har startats upp i en liten skala och ökat efterhand som mer resurser har möjliggjorts via kompetensplattform Fyrbodals och olika projekt som finansierats via tillväxt-, RUN- och EU-medel. Kompetensförsörjnings- och utbildningsfrågorna har aktualiserats allt mer och står nu högt på agendan hos offentlig och privat verksamhet. Detta har resulterat i ett ökat på behov av information, samordning och samverkan. Även förändringar i omvärlden gör att arbetsmarknaden ställer andra krav på kompetens, vilket i sin tur påverkar kraven på ökad samverkan och samordning. I detta arbete, genom kompetensplattform-uppdraget, har kommunalförbundet en viktig roll som en delregional sammanhållande och stödjande part. Det pågående arbetet har visat på ett behov från både kommunalförbundet, kommunerna och nätverken av en tydligare hållbar struktur och tillgång och spridning av information. För att stärka upp pågående arbetet behövs en vidareutveckling/framtagande av rutiner, metoder, avtal och rollfördelning i nätverk/kluster. Vidare finns ett ökat behov av tillgång till information på olika sätt (mail, rapporter, möten, seminarier) och där det finns ett stort behov

av en kommunikationsplan, vilket kräver ökade resurser. Viktigt och resurskrävande är också att det finns möjligheter att sprida information om finansieringsmöjligheter, stödja och genomföra utredningar, förstudier och projekt utifrån arbetsmarknadens och kommunernas behov samt att ta vara på resultat, erfarenheter och kontaktnät från avslutade utredningar, förstudier och projekt.

1.1 – Strukturer för kompetensförsörjningsarbetet

För ett fungerande arbete, särskilt när det berör många olika parter, behövs strukturer som tydliggör uppdrag, ansvar, mandat, roller, rutiner, metoder, information m.m.

Kommunalförbundets olika nätverk/branschråd/kluster har olika roller där tydliga samverkansavtal har upprättats för några, medan andra nätverk har otydligare roller.

Erfarenheterna från pågående arbetet har visat på ett behov av att närmare se över de olika nätverkens/klustrens och Fyrbodals kommunalförbunds roll i det framtida arbetet med kompetensförsörjning. Erfarenheter från befintligt nätverksarbete visar också på att om man inte har en tydlig långsiktig målbild gör att kortsiktiga och närliggande frågor prioriteras. Tydligare strukturer möjliggör ett ökat och bättre strategiskt arbete, där akutinsatser och lokala prioriteringar minskas samt att befintliga resurser används på ett mer optimalt sätt.

Aktiviteter

- Vidareutveckla struktur genom ex. rutiner, metoder, avtal och rollfördelning i nätverk/kluster kopplat till Fyrbodals kommunalförbunds arbete gällande kompetensförsörjning.
- Upparbeta tydligare struktur för kommunikation mellan berörda nätverk/kluster.

1.2 - Omvärldsbevakning och statistik/analys

Fyrbodals kommunalförbund har omvärldsbevakat och spridit information till kommuner och berörda i Fyrbodalregionen utifrån de resurser som funnits tillgängliga. Spridningen har skett genom mailutskick, hemsida, informations- och nätverksmöten samt genom att arrangera kompetensförsörjningsdagar. Resurser för omvärldsbevakning och informationsspridning har varierat genom åren beroende på vilka projekt som varit aktuella och då särskilt gällande statistik och analys. Som exempel har projekten KOBRA och SSC haft statistik och analys som en del i projekten vilket möjliggjort en ökad kunskapsinhämtning och spridning under projektiden. Dessa två projekt avslutades i augusti 2018. I kompetensförsörjningsarbetet saknas en informationsfunktion för spridning av det arbetet som görs inom ramen för Kompetensplattform Fyrbodal/Västra Götaland, omvärldsbevakning, rapporter, utlysningar mm. Samtidigt ökar efterfrågan och tillgång till information från politik, kommuner, nätverk m.fl. Med ökade resurser skulle en kommunikatör kunna anställas i projektet vilket möjliggöra framtagande av en kommunikationsplan och professionell informationsspridning. Där Kompetensförsörjning och det arbetet som görs inom ramen för Kompetensplattform Fyrbodal/VGR blir mer känt och där kunskap och erfarenheter tillgängliggörs på ett bättre och mer strukturerat sätt.

Aktiviteter

- Omvärldsbevaka vad som händer lokalt, regionalt, nationellt och internationellt inom kompetensförsörjningsområdet.
- Ta fram en kommunikationsplan.

1.3 - Projekt/förstudier/utredningar

För att få kännedom om behov, testa idéer, öka samverkan och samordningen, stärka arbetet etc. är förstudier, utredningar och projekt viktiga aktiviteter i kompetensförsörjningsarbetet.

Under åren kan konstateras att det ständigt dyker upp möjligheter för finansiering som gör att

förstudier/projekt kan genomföras eller att något prioriterat område behöver undersökas närmare genom ex. utredningar, förstudier. Resurser behövs för att på ett mer strukturerat sätt sprida möjligheter till finansiering av förstudier/projekt till berörda, genomföra utredningar som underlag för exempelvis förstudier, pilotstudier, projektansökningar, behjälplig i ansökningar-och genomförande av gemensamma projekt samt att ta vara på resultat, erfarenheter och kontaktnät från avslutade utredningar, förstudier och projekt. I detta arbete har delregionen en viktig drivande och samordnade roll. Genom projektet kan Fyrbodals kommunalförbund även fortsättningsvis ha en drivande och samordnade roll samt vidareutveckla strukturer för arbetet.

Aktiviteter

- Delge kommunerna och andra aktörer i Fyrbodals vilka möjligheter som finns för finansiering av utredningar, förstudier och projekt inom kompetensförsörjningsområdet.
- Genomföra utredningar och förstudier samt vara behjälplig med att söka förstudie- och projektmedel utifrån kommunernas behov.
- Ta vara på resultat, erfarenheter och kontaktnät från avslutade utredningar, förstudier och projekt.

[1.4 - Samverkan Skola – Arbetsliv \(SSA\)](#)

Fyrbodals kommunalförbund arbetar idag med ett antal aktiviteter gällande SSA. Som exempel kan nämnas projektet Praktksamordning i Fyrbodals, nätverk för studie- och yrkesvägledare, Teknik- och Vård-och omsorgscollege, branschråd. I delregionen arbetar många aktörer med dessa frågor där samverkan och kännedom om varandra är låg.

För att få ett bättre och samordnat arbete behövs dels kännedom om vad som pågår och planeras, dels vilka aktörer som finns inom området. Fyrbodals kommunalförbund vill skapa förutsättning för ökad samverkan mellan skola och arbetsliv (SSA) genom att initialt vara delaktig i framtagandet av en kartläggning som bl.a. beskriver hur samverkan ser ut, vika aktörerna är och vad de har för mandat, vilka resurser som finns och hur behoven/önskemålen ser ut, vilka utredningar/projekt har gjorts, hinder och möjligheter för ökad samverkan. Utifrån kartläggningens resultat kommer kommunalförbundet att ha bättre förutsättningar för samverkan och samordning inom området SSA.

Fyrbodals kommunalförbund har genomfört en förstudie gällande praktksamordning som legat till grund för ett pilot- och implementeringsprojekt "Praktksamordning i Fyrbodals" som pågår tom. oktober 2019. Syftet är att bidra till etablering av ett gemensamt praktikansökningsverktyg (praktikplatsen.se) i Fyrbodals samt påbörja arbetet med att bygga strukturer för SSA frågor. Projektets testar piloter inom flera utbildningsnivåer som exempel grundskola, gymnasium, yrkeshögskola och högskola. Kommunalförbundet är och kommer att, genom extra resurser via detta projekt, vara delaktig i projektets arbete samt vidareföring av resultatet.

Aktiviteter

- Delaktig i framtagande av en kartläggning av kommunernas arbete med SSA.
- Samordna aktörer och aktiviteter gällande SSA.
- Delaktig i projektet "Praktksamordning i Fyrbodals" samt med att implementera projektresultatet.

[1.5 - Seminarier och informationsmöten](#)

En viktig aktivitet för att sprida information brett är genom att arrangera informationsmöten och seminarier inom kompetensförsörjningsområdet. Fyrbodals kommunalförbund har inom kompetensplattformsuppdraget och genom de olika projekten genomfört informationsmöten

gällande utlysningar, nya lagar och förordningar, dialogdagar med myndigheter, spridning av projektresultat, statistik och analys, horisontella kriterier m.m. Kommunalförbundet har också årligen arrangerat en kompetensförsörjningsdag och en SYV-dag, dessa seminarier har följts upp via enkäter där utvärderingarna visat hög uppskattning och nytta för deltagarna. För kommunalförbundet möjliggör dessa aktiviteter bred informationsspridning och för deltagarna att få tillgång till aktuell information inom kompetensförsörjningsområdet. Dessa aktiviteter bidrar också till att synliggöra regiongemensamma frågeställningar och möjliggör erfarenhetsutbyten och lärande. Målgruppen för informationsmöten och seminarier är exempelvis kompetensråd, branschråd, nätverk, näringsliv, myndigheter, kommuner, arbetsmarknadens parter, utbildningsanordnare. Kommunalförbundet kommer att, genom extra resurser via detta projekt, även fortsättningsvis kunna arrangera informationsmöten och seminarier.

Aktiviteter

- Arrangera informationsmöten inom aktuella områden
- Arrangera årliga kompetensförsörjningsdagar

Delområde 2 – Kompetensplattform Fyrbodal

Kompetensplattformarbetet på regional nivå kräver ett strukturerat arbete på delregional nivå. I Fyrbodal har ett brett sammansatt delregionalt kompetensråd (DKP) etablerats, med uppdraget att bidra till kompetensförsörjning på arbetsmarknaden, där utbud och efterfrågan matchas nu och i framtiden. Fyrbodals kommunalförbund har även etablerat ett lokalt förankrat arbete för att stimulera kommunerna till att ta fram strategier för kompetensförsörjning med bred representation från utbildning och arbetsmarknadens aktörer, så kallade Lokala kompetensplattformar (LKP). Som ett led i detta arbete har samtliga kommuner utsett kontaktpersoner som träffats regelbundet. Viktigt är att fortsätta och utveckla den uppbyggda strukturen för kompetensplattformarbetet i Fyrbodal.

2.1 Kompetensråd Fyrbodal (KRF)

Vid uppstarten av DKP, 2010, utsågs representanter från aktörer som arbetar med kompetensförsörjning. Under åren som gått har representationen varierat och personer har bytts ut. Konstateras kan att det är viktigt med "rätt" representation och sammansättning av organisationer och personer i rådet för att kunna föra diskussioner och fatta gemensamma beslut. Genom att tillföra resurser genom projektet kan tid avsättas för att kvalitetssäkra arbetet. Arbetet i DKP har utvecklats från att varit ett mer samtals- och erfarenhetsutbytande till att bli en plattform för strategiska perspektiv. En handlingsplan för arbetet i DKP fastställdes under 2017 och är i behov av översyn gällande bl.a. arbetsformer, mandat och sammansättning. Genom projektet kan kompetensrådet, kopplat till kommunalförbundets verksamheter, projekt och nätverk, även fortsättningsvis ges möjlighet att möta arbetslivets utmaningar och behov.

Aktiviteter

- Vidareutveckla arbetsformer för och sammansättning av Kompetensråd Fyrbodal (KRF), kopplat till verksamheter, nätverk och projekt inom kompetensförsörjning.
- Genomföra minst 4 möten per år i KRF.

2.2 Lokal kompetensförsörjning

Alla kommuner i Fyrbodal ser kompetensförsörjningsfrågan som viktig och ser ett stort behov av att arbeta vidare med den lokala kompetensförsörjningen kopplat till den delregionala nivån. I denna process har kommunerna kommit olika långt, från kommuner som har tydliga strategier,

metoder, personal i form av kompetensmäklarfunktioner och lokala kompetensråd till kommuner som är i en uppstartsfas. För att få stabilitet i kompetensförsörjningsarbetet är det viktigt att kommunerna tar fram strategier och handlingsplaner. Kommunalförbundet har och vill vara behjälpligt i detta arbete men det behöver intensifieras. Med ett ökat processtöd genom projektet kan kommunalförbundet bidra till att bygga hållbara strukturer.

Aktiviteter

- Stimulera kommunerna att ta fram strategier och handlingsplaner för kompetensförsörjning
- Ge processtöd till kommunerna i arbetet med lokal kompetensförsörjning.

Delområde 3 – Nätverk, branschråd och kluster

Viktiga aktörer i kompetensförsörjningsarbetet är nätverk, branschråd och kluster som finns nationellt, regionalt, delregionalt och lokalt där projektet kommer att ha olika ingångar som exempel sammankallande, deltagande, föredragande. Genom nätverk, branschråd och kluster möjliggörs förankring av aktiviteter och resultat, erfarenhetsutbyte, samverkan och samordning. Genom pågående nätverksarbete har behovet av att stärka processerna, fortsatt processtöd samt ökad samordning och koppling mellan nätverk identifierats. Projektet bidrar till ökad samordning av de enskilda nätverken men också kopplar samman nätverken för gemensamma insatser som t.ex. fritt sök. Vad gäller strukturer för nätverksarbetet se delområde 1.

I Fyrbodal finns en tydlig ökning av intresset av att bilda branschråd, college och kluster. Detta gäller även etablering och utveckling av Lärcentra och validering. Kompetensrådet har gjort bedömningen att detta är viktiga delar av kompetensförsörjningsarbetet och ska ingå i projektet.

3.1 Nätverk.

Nätverk är viktiga kontaktytor i kompetensförsörjningsarbetet där projektet kommer att ha olika ingångar som exempel sammankallande, deltagande, föredragande. Genom nätverken möjliggörs förankring av aktiviteter och resultat, erfarenhetsutbyte, samverkan och samordning. Genom pågående nätverksarbete har behovet av att stärka processerna och fortsatt processtöd identifierats som exempel tillsammans med representanter för nätverket förbereda inför möten, fastställa agenda, säkerställa kopplingen till verksamheter, andra nätverk och projekt. Vad gäller strukturer för nätverksarbetet se delområde 1. Andra viktiga kontaktytor är deltagande i arbets-, lednings- och styrgrupper i verksamheter och projekt.

Aktiviteter

- Processledning av nätverk som har direkt koppling till projektets aktiviteter.
- Delta i nätverk, styr-, arbets-, och referensgrupper som har koppling till projektet.
- Undersöka behovet av nya nätverk.

3.2 - Samordning

Idag arbetar kommunalförbundet med ett stort antal nätverk som har likande utmaningar på agendan. Genom genomförda utvärderingar i nätverken har det framkommit att det finns ett behov av ökad samordning. Projektet vill bidra till ökad samordning av de enskilda nätverken men också koppla samman de olika nätverken för gemensamma insatser. Exempel på insatser är, praktiksamordning med studie- och yrkesvägledare med skolchefer, skola och näringsliv med skolchefer och näringslivsutvecklare. Ambitionen är att bidra till en ökad samordning mellan arbetslivet och utbildningssidan.

Projektet kommer även att ta initiativ för att öppna upp för "fritt sök" inom yrkesutbildning för vuxna där alla aktörer förbinder sig till gemensam överenskommelse om kursutbud, förläggning och ekonomi. Vuxenutbildningsnätverket övergår då i en fastare form för samverkan och

samordning, som kan liknas med en form av kluster för yrkesutbildning.

Aktiviteter

- Genom samordning koppla samman olika nätverk för gemensamma insatser.
- Verka för "fritt sök" inom yrkesutbildning för vuxna i Fyrbodal.

3.3 Branschråd

Många branscher lider av kompetensbrist och som ett led i att lösa denna brist bildas idag s.k. branschråd. I Fyrbodal har märkts en tydlig ökning av intresset av att bilda branschråd, college och kluster. Kompetensrådet har gjort bedömningen att detta är en viktig del av kompetensförsörjningsarbetet. Kompetensrådet anser att det är branscherna själva som ska äga branschråden men att det behöver finnas processtöd i uppstarten. Fyrbodals kommunalförbund har tillsammans med Arbetsförmedlingen varit behjälpliga med att starta ett branschråd för buss. Det har även inkommit förfrågan om bildandet av ett branschråd för hotell och restaurang, från både privat- och offentlig verksamhet samt intresse för bildande av college inom motorbranschen. Genom projektet kan processtöd ges vid uppstarten av nya branschråd i samverkan med Arbetsförmedling, utbildningsanordnare och branschföreträdare. I förlängningen bidrar detta till en bättre matchning på arbetsmarknaden. Projektet. För detta arbete kommer att krävas extra resurser från projektet

Aktiviteter

- Processtöd i bildande och uppstart av nya branschråd.
- Undersöka intresset av collegeformen gällande andra branscher som exempelvis Motorbranschcollege (MBC).

3.4 Lärcentra och validering

Kommunernas demografiska utveckling, låga utbildningsnivåer och geografi gör tillgången och tillgänglighet till utbildning och kompetensutveckling viktig för kompetensförsörjningen. Lärcentra är en strategiskt viktig satsning, inte minst för landsbygds kommunerna. Satsningen på Lärcentra ligger i linje med Regeringens satsning på landsbygden inom ramen för den sammanhållna landsbygds politiken. Validering mot yrkeskompetens underlättar matchningen på arbetsmarknaden och ökar möjligheten till att fler kommer i arbete. Vuxenutbildningen validerar mot betyg, arbetsmarknaden validerar mot kompetens och högskolan validerar mot examen. Kommunalförbundet arbetar tillsammans med både Validering Väst och vuxenutbildningsenheterna i dessa frågor. Projektet ska verka för ökad tillgång och tillgänglighet av utbildning/kompetensförsörjning för individer och arbetsliv genom att stödja etablering och utveckling av Lärcentra för bättre matchning i arbetslivet och med särskilt satsning i delregionens landsbygder.

Aktiviteter

- Stödja kommunernas etablering och utveckling av Lärcentra.
- Verka för ökad samordning och samverkan mellan Validering Väst, vuxenutbildningsenheterna och Lärcentrum.

Delområde 4 - Landsbygdsutveckling med inriktning strategisk kompetensförsörjning

Landsbygder utgör en icke oväsentliga del av Fyrbodals geografiska yta, där kompetensförsörjningsfrågan är en av de stora utmaningarna för såväl offentlig och privat sektor. För Fyrbodals kust- och landsbygder är både blå och gröna näringar (skog och jordbruk) styrkeområden med stor utvecklingspotential. Även besöksnäringen är viktig för Fyrbodals landsbygder. Arbetet med

landsbygdsutveckling med inriktning strategisk kompetensförsörjning är ett **nytt perspektiv** i Fyrbodals kompetensplattformarbete. För att tillgodose landsbygderna med kompetensförsörjning har det nybildade landsbygdsutvecklingsnätverket tryckt på behovet av stöd för exempelvis arbetet med etablering och utveckling av lärcentra, etablering av ett landsbygdsutvecklingsråd, verka för ett fritt sök inom yrkesvux, stödja integrationsarbetet. I strukturbildsarbetet och i kommunalförbundets övergripande mål återfinns prioriteringar inom landsbygdsutveckling gällande bl.a. kompetensförsörjning.

Projektet kommer att delas upp i två olika delar. Dels landsbygdsperspektivet som en horisontell princip i kompetensförsörjningsarbetet. Dels särskilda processer för att stärka det strategiska arbetet med landsbygdsutveckling med inriktning kompetensförsörjning.

4.1 Landsbygdsutvecklingsråd

Genom att öka tillgängligheten och tillgången till utbildning och kompetensutveckling, ökar möjligheterna till arbete och företagande i landsbygderna. Detta kräver samverkan och samordning mellan många olika aktörer. Nätverket för landsbygdsutvecklare kommer i projektet att ta fram en sammanhållen strategi för kompetensförsörjning i landsbygder i Fyrbodals kommun. Projektet ska vidareutveckla arbetsformer för landsbygdsutvecklingsnätverket med målet att formera ett landsbygdsutvecklingsråd med tydliga uppdrag och mandat. Som en del i projektet har landsbygdsutvecklingsnätverket föreslagit en pilot kring konceptet Smarta byar startas upp i Fyrbodals kommun. I detta arbete vill projektet samverka med nationella och internationella aktörer som exempel Finland, Norge och Italien i syfte att inhämta deras kunskaper och erfarenheter från konceptet. Genom extra resurser via projektet kan Fyrbodals kommunalförbund genomföra nedanstående aktiviteter.

Aktivitet

- Ta fram en sammanhållen strategi för kompetensförsörjning i landsbygder i Fyrbodals kommun.
- Verka för bildande av ett landsbygdsutvecklingsråd.
- Verka för att en pilot kring konceptet Smarta byar startas upp i Fyrbodals kommun.
- Genomföra studiebesök kring Smarta byar och framgångsrikt landsbygdsutvecklingsarbete.

4.2 Säkrad kompetensförsörjning i naturbaserade näringar

För Fyrbodals kust- och landsbygder är både blå och gröna näringar (skog och jordbruk) styrkeområden med stor utvecklingspotential. Samverkan för kvalitet, attraktionskraft och säkrad kompetensförsörjning i naturbaserade näringar är viktigt för hela delregionen. Detta har särskilt synliggjorts i strukturbildsarbetet och i projektet Collegesamverkan VG. Kompetensförsörjningen för gröna näringar i Fyrbodals kommun har försämrats kontinuerligt de senaste åren. Ett minskat intresse för gymnasieskolans naturbruksprogram i kombination med minskade elevkullar har under en längre tid påverkat utbudet av arbetskraft. Arbetet med att bygga en nationell plattform för samverkan pågår inom ramen för det nationella Landsbygdsnätverket. Som delansvariga för arbetet med gröna näringar i Collegesamverkan VG har Fyrbodals kommunalförbund byggt upp erfarenheter och kontakter som fortsatt är en viktig resurs i arbetet för att forma en nationell plattform. Genom projektet undersöka behovet av och verka för en collegeliknande struktur/branschråd för kompetensförsörjningsarbetet i naturbaserade näringar i Fyrbodals kommun. Genom extra resurser via projektet kan Fyrbodals kommunalförbund genomföra nedanstående aktiviteter.

Aktiviteter

- Deltagande i den nationella plattformen för kompetensförsörjning i naturbaserade näringar "Landsbygdsnätverket".

- Undersöka behovet av och verka för en collegeliknande struktur/branschråd för naturbaserade näringar i Fyrbodal.

4.3 Integration

Alla kommuner i delregionen har haft ett högt mottagande av nyanlända och detta har inneburit både utmaningar och möjligheter. För att få fler nyanlända att stanna i Fyrbodals kommuner behövs ett strategiskt integrationsarbete. I Fyrbodalregionen råder arbetskraftsbrist inom många branscher och där är de nyanlända en viktig resurs, vilket kräver tillgång till utbildning, praktik och validering. Genom extra resurser via projektet kan Fyrbodals kommunalförbund sprida goda exempel och stödja kommunerna i arbetet med integration i landsbygderna för säkrad kompetensförsörjning i både privat och offentlig sektor.

Aktiviteter

- Sprida goda exempel och stödja kommunerna i arbetet med integration i landsbygderna för säkrad kompetensförsörjning.

Resultatindikatorer - En region för alla

- Antal företag och organisationer som arbetar med kompetensförsörjning
 - 100 företag/organisationer varav 400 kvinnor och 200 män.
- Antal privata och offentliga organisationer som samverkar/
 - 50 privata/offentliga organisationer varav 200 kvinnor och 200 män.
- Antal nya metoder, verktyg eller arbetsätt /
 - 6 metoder/verktyg/arbetsätt (Kommunikationsplan (1.2), Kompetensråd Fyrbodal (2.1), Fritt sök (3.2), Landsbygdsutvecklingsråd (4.1), Smarta byar (4.1), Strategi kompetensförsörjning landsbygder (4.1).

Egna indikatorer

- Nätverk som samverkar – 5 konstellationer (1.1)
- Tagit fram/uppdaterat samverkansavtal gällande 4 nätverk/kluster (1.1).
- Medverkat i uppstart av 4 utredningar/förstudier/projekt inom kompetensförsörjningsområdet (1.3, 1.4, 4.1, 4.2)
- Arrangerat 7 informationsmöten/seminarier (1.5).
- Genomfört 8 möten i Kompetensråd Fyrbodal (2.1).
- Genomfört 14 process- och dialogbesök i Fyrbodals kommuner (2.2).
- Antal nätverk – 20 nätverk (3.1, 4.1, 4.2).
- Deltagit i processen med bildandet av 3 nya branschråd (3.3)
- Deltagit i bildade/vidareutvecklade av 4 Lärcentra (3.4).
- Genomfört 3 studiebesök gällande Smarta byar (4.1).

12. TID OCH AKTIVITETSPLAN

Aktivitet	Start	Slut
Uppstart av projektet genom bemanning, tillsättande av styrgrupp, referensgrupp och spridning om projektstart	2019-01.01	2019-08-31
Vidareutveckla struktur genom ex. rutiner, metoder, avtal och rollfördelning i nätverk/kluster kopplat till Fyrbodals kommunalförbunds arbete gällande kompetensförsörjning.	2019-01-01	2020-12-31

Upparbeta tydligare struktur för kommunikation mellan berörda nätverk/kluster.		
Processledning av nätverk som har direkt koppling till projektets aktiviteter. Delta i nätverk, styr-, arbets-, och referensgrupper som har koppling till projektet. Koppla samman olika nätverk för gemensamma insatser. Undersöka behovet av nya nätverk.	2019-01-01	2020-12-31
Verka för "fritt sök" inom yrkesutbildning för vuxna i Fyrbodal.	2019-01-01	2020-12-31
Delaktig i framtagande av en kartläggning av kommunernas arbete med SSA. Samordna aktörer och aktiviteter gällande SSA. Delaktig i projektet "Praktiksamordning i Fyrbodal" samt med att implementera projektresultatet.	2019-01-01	2020-12-31
Omvärldsbevaka vad som händer lokalt, regionalt, nationellt och internationellt inom kompetensförsörjningsområdet. Ta fram en kommunikationsplan. Arrangera årliga kompetensförsörjningsdagar och informationsmöten inom aktuella områden.	2019-01-01	2020-12-31
Delge kommunerna och andra aktörer i Fyrbodal vilka möjligheter som finns för finansiering av utredningar, förstudier och projekt inom kompetensförsörjningsområdet. Genomföra utredningar och förstudier samt vara behjälplig med att söka förstudie- och projektmedel utifrån kommunernas behov. Ta vara på resultat, erfarenheter och kontaktnät från avslutade utredningar, förstudier och projekt.	2019-01-01	2020-12-31
Vidareutveckla arbetsformer för och sammansättning av Kompetensråd Fyrbodal (KRF), kopplat till verksamheter, nätverk och projekt inom kompetensförsörjning. Genomföra minst 4 möten per år i KRF.	2019-01-01	2020-12-31
Stimulera kommunerna att ta fram strategier och handlingsplaner för kompetensförsörjning. Ge processtöd till kommunerna i arbetet med lokal kompetensförsörjning.	2019-09-01	2020-12-31
Processtöd i bildande och uppstart av nya branschråd. Undersöka intresset av collegeformen gällande andra branscher som exempelvis Motorbranschcollege (MBC). Undersöka behovet av och verka för en collegeliknande struktur/branschråd för naturbaserade näringar i Fyrbodal.	2019-01-01	2020-12-31
Stödja kommunernas etablering och utveckling av Lärcentra. Verka för ökad samordning och samverkan mellan Validering Väst, vuxenutbildningsenheterna och Lärcentrum.	2019-01-01	2020-12-31
Verka för bildande av ett landsbygdsutvecklingsråd. Ta fram en sammanhållen strategi för kompetensförsörjning i landsbygder i Fyrbodal. Deltagande i den nationella plattformen för kompetensförsörjning i naturbaserade näringar "Landsbygdsnätverket".	2019-01-01	2020-12-31
Genomföra studiebesök kring konceptet Smarta byar och framgångsrikt landsbygdsutvecklingsarbete samt verka för att en pilot startas upp i Fyrbodal gällande Smarta byar.	2019-09-01	2020-12-31
Sprida goda exempel och stödja kommunerna i arbetet med integration i landsbygderna för säkrad kompetensförsörjning.	2019-01-01	2020-12-31
Utvärdering/dokumentation och uppföljning kommer att ske kvartalsvis.	2019-04-01	2020-12-31

Resultatindikatorer	kvinnor	Män	total
Antal privata och/eller offentliga företag och organisationer som samverkar.	200	200	50
Antal företag och organisationer som arbetar med kompetensförsörjning	400	300	100
Antal nya metoder, verktyg eller arbetssätt.			6
Egna projektindikatorer			
Medverkat i uppstart av projekt/förstudier inom kompetensförsörjningsområdet.			4
Arrangerat seminarier/informationsmöten.	300	200	7
Tagit fram/uppdaterat samverkansavtal gällande nätverk/kluster.			4
Antal nätverk som samverkar	60	40	5
Totalt antal nätverk	300	200	20
Antal möten i Kompetensråd Fyrbodal	15	15	8
Antal process- och dialogbesök i Fyrbodals kommuner	30	20	14
Antal bildade delregionala branschråd	15	15	3
Antal bildade Lärcentra där projektet varit delaktig •.			4

14. PROJEKTORGANISATION

Fyrbodals kommunalförbund är projektägare och det kommer att tillsättas en politiskt sammansatt styrgrupp för projektet. Kompetensråd Fyrbodal utgör projektets referensgrupp. Projektet förankras i Fyrbodals olika nätverk/kluster. Genom denna struktur ges förutsättningar för att projektresultat implementeras och bidrar till strukturpåverkan både under projektiden och efter projektets slut.

Utifrån föreslagna projektaktiviteter ser Fyrbodals kommunalförbund ett behov att bemanna projektet enligt nedan:

- Projektledning 100 % med huvudansvar för projektets genomförande, koordinering, planering och redovisning samt att hålla projektägare, styrgrupp och referensgrupp informerad om nuläget och eventuella avvikelser.
- Kompetensstrategiskt roll 75 % med huvudansvar för delprojekt 1, strategiska nätverk och övriga strategiska frågor i projektet.
- Kommunikatör 50 % med ansvar att ta fram en kommunikationsplan och sprida information om projektet samt ansvar för genomförande av seminarier och informationsmöten.
- Processledning 150 % med huvudansvar för genomförande av delprojekt 2, 3 och 4.
- Projektekonomiskt- och administrativt stöd på ca. 15 %.

Projektet kommer att ha en bemanning på 390 % varav kommunalförbundets medfinansiering utgör 240 % och extra RUN-medel utgör 150 %. RUN-medlen används för anställning av en kommunikatör och en processledare samt för projektledning och ekonomifunktion i projektet.

Till projektet kommer många samarbetspartners att knytas som ex, VUX, YH, SYV, KAA, Skolchefer, personalchefer, näringslivschefer, kommunchefer, Arbetsförmedling, Samordningsförbundet Väst, Högskolan Väst, Företagarna, IUC Väst, Västsvenska handelskammaren, Unionen, IF Metall,

I projektet kommer även nationella kontakter ske med Skolverket, UHR, SKL, Motor Branschcollege, Landsbygdsnätverket m.fl.

15. UPPFÖLJNING, UTVÄRDERING OCH RESULTATSPRIDNING

Projektmålen och indikatorer följs upp kvartalsvis och redogörs tillsammans med ekonomisk redovisning i de s.k. Lägesrapporterna till Västra Götalandsregionen. Eftersom projektmålen bygger på VG 2020 och kommunalförbundets verksamhetsplaner och mål kommer projektets uppföljning även inkluderas i kommunalförbundets ordinarie årsredovisningar.

Som en del av projektet anställs en kommunikatör med uppgift att ta fram en kommunikationsplan. Resultatet från projektets aktiviteter är till stor del själva processen vilket gör att målgruppen för resultatet kontinuerligt tar del av detta. Exempelvis via nätverksmöten, seminarier och informationsmöten där resultaten redovisas kontinuerligt.

16. VERKSAMHET EFTER PROJEKTIDEN

Den förväntade långsiktiga effekten är att projektet bidrar till tydligare strategier för kompetensförsörjningsarbetet och en bättre matchning i Fyrbodal.

Arbete med kompetensförsörjning är långsiktigt och tar tid. Projektperioden är endast på 2 år vilket i detta sammanhang är en kort tid. Man kan därför redan nu konstatera att arbetet, efter i projektet gjorda erfarenheter, måste fortsätta efter projektidens slut. Kompetensförsörjning är och förblir ett kontinuerligt och långsiktigt arbete i samverkan. Genom att få fram vilka rutiner, metoder, ansvarsområden etc. som behövs, kommer vi även få fram vad som behöver prioriteras och vilka resurser som krävs för detta arbete i framtiden samt förslag på hur detta ska lösas

Olika delar av projektet kommer att implementeras i olika organisationer. Vissa delar implementeras i Fyrbodals kommunalförbund, främst handlar det om fortsatt och fördjupat nätverksarbete. Andra delar kommer att implementeras direkt hos våra uppdragsgivare, kommunerna i Fyrbodal, eller i andra organisationer som är delaktiga i projektets aktiviteter.

17. JÄMSTÄLLDHET

Jämställdhet innebär att kvinnor och män har samma rättigheter, skyldigheter och möjligheter inom alla väsentliga områden i livet. Man ska inte behöva behandlas olika eller begränsas på grund av könet man tillhör. Regeringen har ett övergripande jämställdhetspolitiskt mål som innebär att kvinnor och män ska ha samma makt att forma samhället och sina egna liv. Det förutsätter samma möjligheter, rättigheter och skyldigheter på livets alla områden:

- makt och inflytande
- ekonomiskt oberoende
- företagande, arbete och arbetsvillkor
- utbildning och utveckling
- ansvar för hem och barn
- frihet från könsrelaterat våld

För projektet är arbetet med jämställdhet är viktigt av två skäl. Dels är lika möjligheter för kvinnor och män en självklar grund för allt utvecklingsarbete. Dels är ökad jämställdhet en viktig faktor för att säkerställa kompetensförsörjningen inom flera olika yrken som idag präglas av sned könsrekrytering. Ökad jämställdhet bidrar till ökad attraktionskraft för både utbildningar och yrken och leder därmed också till säkrad kompetensförsörjning.

Som part i projekten Collegesamverkan VG och Vägledning för livet har personal från Fyrbodals kommunalförbund tagit del av utbildningar gällande horisontella principer. Erfarenheter från projekten kommer att tillvaratas.

Hälsokällan, en verksamhet som bedrivs av Fyrbodals kommunalförbund, finns stor kompetens när det gäller arbete med jämställdhet och likabehandling. Hälsokällan kommer att vara en resurs i projektet.

18. INTEGRATION

Målet för integrationsarbetet i är att alla ska ha lika rättigheter, skyldigheter och möjligheter. Hur väl integrationen fungerar kan t.ex. mätas med hjälp av statistik kring arbetsmarknad, utbildningsnivå, bostadssituation, demokrati och inkomstskillnader uppdelat på bland annat inrikes och utrikes födda.

När det gäller kompetensförsörjningen är integrationen inte bara en utmaning – det är också i hög utsträckning en möjlighet. Fyrbodal har de senaste åren högre utsträckning än många andra delregioner i Sverige tagit emot nyanlända som bland annat flytt från konflikter i olika delar av världen. Projektet vill bidra till matchningen mellan kompetensbehoven som finns på den delregionala arbetsmarknaden med de nyanländas erfarenheter, kunskaper, engagemang och behov av jobb.

För näringslivet och offentliga sektorn på/i landsbygderna i Fyrbodal är det en nyckelfråga för kompetensförsörjningen att nyanlända att bosätter sig i kommunerna men även att locka till sig personer som har svårt att hitta jobb i andra delar av Sverige.

19. MILJÖ, KLIMAT OCH ÖVRIG EKOLOGISK HÅLLBARHET

”Affärsdriven miljöutveckling” är ett område som Fyrbodals kommunalförbund valt att lägga särskild vikt på, inte minst beroende på delregionens speciella förutsättningar med vad gäller geografi, natur och företagsstruktur. Just nu fokuserar Affärsdriven miljöutveckling på satsningarna: Hela Gröna Vägen, som ska leda till fossilfria transporter, Fyrbodal Växer på Träd, som lyfter skogens och träets potential, Biogas där vi bidrar till utveckling genom flera projekt samt Marin Energi där vind och havets rörelser ger framtida nya affärer.

Att arbeta med kompetensförsörjningsfrågor i hela Fyrbodal bidrar till ökad flexibilitet och omställnings mot ex. ekologisk hållbarhet, klimatsmarta lösningar och innovativa miljövänliga lösningar. Fyrbodals kommunalförbund verkar för att miljövänliga lösningar för transporter och ökad mobilitet på landsbygder.

20. INTERNATIONALISERING

Genom Interreg-projektet Scandinavian Science Cluster har förutsättningarna för bildande av ett interregionalt kompetensråd mellan Fyrbodal och Østfold undersökts. Arbetet med kompetensförsörjning utifrån arbetsmarknadens behov har skett på båda sidor av gränsen men inget över riksgränsen. I Fyrbodal har arbetet skett genom bl.a. Kompetensplattform Fyrbodal

sedan 2010. I Østfold bildades "Kompetanseforum" under 2017 och i Akershus startade framtagande av regional plan för kompetensarbetet under 2017. Ett samarbete mellan Fyrbodal, Østfold och Akershus har inletts med målet att etablera ett interregionalt kompetensråd. Enighet råder om att det är av stort värde att utbyta erfarenheter då vi har likartade/gemensamma utmaningar.

Fyrbodals kommunalförbund ingår i Universitets och högskolerådets (UHR) nationella nätverk. Flera kommuner inom Fyrbodal deltar i internationella projekt som möjliggjorts genom UHR:s olika utlysningar. Utlandsstudier, praktik, mobilitet och erfarenhetsutbyten på internationell nivå möjliggörs genom att vara aktiv inom ovanstående nätverk.

21. TILLGÄNGLIGHET

I Fyrbodals kommunalförbund finns kompetens när det gäller tillgänglighetsfrågor. Vi arbetar också nära våra medlemskommuner när det gäller tillgänglighetsfrågor.

Idag har vi en situation på arbetsmarknaden där kompetensbristen är stor inom flera olika yrken. Arbetet med tillgänglighet är viktigt utifrån den värdegrund vi arbetar utifrån, där alla människor ska ha samma möjligheter att delta i samhällsutvecklingen. Situationen på arbetsmarknaden, där stor kompetensbrist råder inom många olika yrken, kräver också att vi i största möjliga utsträckning kan tillvarata alla människors kunskaper, intressen, engagemang och erfarenheter.

Projektet kommer också att arbeta med tillgänglighet utifrån andra perspektiv, till exempel tillgänglighet avseende landsbygderna och tillgänglighet avseende språk och integration.

Ett redskap i arbetet för tillgänglighet är Tillgänglighetsdatabasen (TD) där över 7000 anläggningar finns kartlagda utifrån ett tillgänglighetsperspektiv. TD kan användas på olika sätt i arbetet, till exempel genom att identifiera goda exempel för aktörer inom utbildning och kompetensförsörjning. Det kan också finnas anledning för projektet att sprida kunskap om TD i olika nätverk.

22. KOSTNADER

Projektets totala kostnad uppgår till 9 434 700 SEK varav 1 092 960 SEK är projektdeltagarnas egen nedlagda tid.

KOSTNADER	År 2019	År 2020	Summa
Lönekostnader	3 077 045	3 152 619	6 229 664
Overheadkostnader	92 700	95 481	188 181
Offentligt bidrag i annat än pengar	520 080	520 080	1 040 160
Privat bidrag i annat pengar	26 400	26 400	52 800
Externa tjänster	180 000	200 000	380 000
Resor	232 000	244 000	476 000
Lokaler	156 045	171 850	327 895
Investeringar			
Övrigt	370 000	370 000	740 000
Total kostnad	4 654 270	4 780 430	9 434 700

Den totala finansieringen av projektet under tiden 2019-01-01 – 2020-12-01 är beräknat till 9 434 700 SEK varav 8 341 740 SEK är kontanta tillväxtmedel som söks dels ifrån Västra Götalandsregionen (RUN) på 3 400 000 kr, dels tillväxtmedel som söks ifrån Fyrbodals kommunalförbund på 4 941 740 SEK, övrigt är projektdeltagarnas egen nedlagda tid (direkt finansiering) på 1 092 960 kr.

INTÄKTER	År 2019	År 2020	Summa
Fyrbodals kommunalförbund	2 407 790	2 533 950	4 941 740
Samverkanspartners	546 480	546 480	1 092 960
Summa finansiering	2 954 270	3 080 430	6 034 700
Ansökan RUN medel	1 700 000	1 700 000	3 400 000
Total finansiering	4 654 270	4 780 430	9 434 700